

Læs om
flygtninge og
kvinders
rettigheder
Læs side 5

GRÆNSELAND

POLITIKEN

Tjørnegårdsskolen
Gentofte
november 2024
ID: 7047

Demonstration 11.11.24 Foto: Isaac Spellerberg

Utilfredse unge demonstrerer mod uddannelsesudspil

I dag, mandag den 11. november, mødte flere hundrede gymnasieelever op på Rådhuspladsen og Christiansborgs Slotsplads for at demonstrere imod regeringens nye lovforslag på uddannelsesområdet.

POLITIK

WILLIAM PEARS OG ISAAC SPELLERBERG

“De tager vores drømme fra os”, lyder det fra gymnasieeleverne, Siri og Leise, som Grænselands udsendte reportere møder på Rådhuspladsen i København. De, og mange andre gymnasieelever fra hele landet, er nemlig mødt op for at demonstrere imod regeringens nye uddannelsesudspil.

Utilfredse med højere adgangskrav
De unge er blandt andet utilfredse med, at regeringen vil hæve karakterkrav, skære i de økonomiske midler til gymnasierne, afskaffe musik på a-niveau og afskaffe 10. klasse.
Derfor har de mange engagerede gymnasieelever samlet sig i fælles front, for at vise politikerne hvad de mener om de nye lovforslag.

Kampråb og slagord
Klokken nærmer sig 12.45, og stadig flere papskilte og bannere med udsagn som ”Du har ikke snakket med mig Mattias” og ”Jeg drømmer om et fair system”, toner frem på Rådhuspladsen. Den hvæsende efterårsvind bliver overdøvet af lyden fra gymnasieelevernes passionerede kampråb. En gruppe unge råber i kor: ”vi vil ha’ musik på a, vi vil ha’ musik på a”, mens andre øver sig på taler. Der er en munter og positiv atmosfære med en lille snært af vrede.

Høj stemning på Christiansborgs Slotsplads
Efter en lille halv times tid på

Rådhuspladsen begynder demonstranterne at bevæge sig gennem Strøget hen til Christiansborgs Slotsplads, mens de fortsætter kampråbene. På slotspladsen er der også god stemning, og et bandt spiller forskellige sange, mens de mange hundrede fremmødte gymnasieelever venter på de politikere, der skal holde taler senere.
Tæt på talerscenen står gymnasieeleverne Ronja og Sol, som slet ikke forstår, hvorfor Børne- og undervisningsministeren, Mattias Tesfaye (S), vil afskaffe 10. klasse. “Personligt gjorde 10. klasse rigtig meget for mig”, siger Ronja og trækker på skuldrene.
Ikke langt fra de to piger møder Grænseland Jacob fra Revolutionært Kommunistisk Parti. “Vi er her for at sige bøger og ikke bomber”, siger han.
Blind vinkel
Børne- og undervisningsministeren har i forbindelse med gymnasieelevernes demonstration udtalt til DR.DK, at han lytter til, hvad der bliver sagt, men han synes, de har en blind vinkel. Ifølge Tesfaye vil regeringens lovforslag åbne døren til

gymnasiet for omkring 10.000 flere unge end på nuværende tidspunkt.

FAKTABOKS

Grænselands overblik over nogle af de vigtigste punkter i uddannelsesudspillet: Regeringen vil oprette en ny erhvervs- og professionsuddannelse ved navn epX. Hf og eux forsvinder. Regeringen vil hæve adgangskravet til stx og htx fra 5 til 6. Adgangskravet til epX bliver 2. Htx har en usikker fremtid. Regeringen vil afskaffe 10. klasse, men efterskolerne overlever. Det vil dog ikke være muligt for efterskoleelever at forbedre deres karaktergennemsnit. Det samlede lovforslag skal træde i kraft fra 2030, men Mattias Tesfaye håber at kunne lancere epX tidligere, nogle steder i landet.

LEDER

Grænser

Et lille ord med mange betydninger

Kære læser
Hvad tænker, du når du hører ordet “grænser”? Der er nemlig mange ting, der har noget med grænser at gøre. Der er personlige grænser, landegrænser, grænser for og mellem køn, online-grænser og kulturelle grænser. Det er et lille ord med rigtig mange betydninger.

Grænser er nødvendige for at skabe tryk og orden, men grænser kan også overskrides. På for eksempel internettet er det med grænser måske noget sværere at navigere i. Her på Grænselands redaktion har vi valgt at sætte fokus på, hvad vi synes er væsentlige historier i forhold til netop “grænser”. I avisen finder du en samling af artikler - både reportage, baggrunds- og nyhedsartikler, samt opinionsstof som en anmeldelse, debatindlæg, voxpop m.m. Du kan blandt andet læse om om unges skærmforbrug, om hvor grænserne går for brugen af ChatGPT og om gymnasieelevernes demonstration mod regeringens udspil på uddannelsesområdet. Vores mål med avisen er at oplyse dig, som læser, om, hvad der sker både i indland og udland, og om de forskellige typer af grænser vi lever med, overskrider, afprøver og møder i vores hverdag. God læselyst!

En teenager der er shockered over fake news Foto: Viggó Teitsson

Danske børn har svært ved at genkende fup på nettet

Børn i 8. klasse er, de sidste 5 år, blevet værre til at vurdere falske nyheder på nettet, viser undersøgelser fra DPU og IEA.

DIGITAL DANNELSE

OSCAR NIELSEN

ICILS-undersøgelser fra 2023 viser at børn i 8. klasse er blevet værre til at kunne genkende falske nyheder og reklamer. Der deltog 3000 danske 8. klasser i undersøgelsen, og de målte eleverne på IT-evner og evalueringsevner. Eleverne er blevet dårligere i forhold til sidste gang, man lavede undersøgelsen i 2018. De scorede 35 point lavere end sidste gang på en 500-skala-procentdel, som, DPU mener, er

dårligt. Der var 3 ud af 4 elever, som havde vanskeligt ved at forholde sig kritisk til indhold på nettet. For eksempel at de ikke kunne genkende falske nyheder og reklameindhold. I følge Jeppe Bundsgaard, professor på DPU, kan det godt blive kritisk, fordi de næste generationer nemmere kan blive manipuleret. I den omtalte undersøgelse viste de eleverne en hjemmeside, der tydeligt reklamerede for et produkt, og kun under en femtedel kunne gennemskue, at det var et fup-produkt.

Resultaterne bør ses som en advarsel
Det kan blive et alvorligt demokratisk problem for samfundet, hvis vi ikke gør noget ved det, lyder det fra Jeppe Bundsgaard ved et pressemøde (KILDE). Mange unge bliver ofre for svindel på nettet, som tit bliver drevet af influencere. Det viser også, at man ikke kan stole på alt, man ser på nettet. Det burde være et wake-up call til os

allesammen, at der er behov for en enorm indsats i skolen for at klæde eleverne på eller gøre dem klar til en situation, hvor der er rigtig mange, der forsøger at narre dem på forskellige måder, siger Jeppe. Selvom at Danmark er et af de bedste lande IT-mæssigt, så er danske elever stadigvæk ikke gode nok til at vurdere og genkende indhold på nettet.

Er digitale skoler en god idé?
De seneste tre årtier har danske politikere, embedsmænd og skolefolk prøvet at iværksætte og gennemføre at gøre alle skoler digitale, hvor alle elever bruger IT i skolegangen. Ifølge ICILS-undersøgelserne har resultaterne været gode ved at skoler er digitaliseret. Cirka otte ud af ti elever mener, at det gør undervisningen sjovere, og syv ud af ti lærere mener, at IT gør eleverne mere interesserede i at lære. Samtidig med at computere i skolen kan være godt, er det også ekstremt distraherende for eleverne. Syv ud af

ti lærere mener, at anvendelsen af IT kan være rigtig forstyrrende for eleverne og mindsker koncentrationsevnen hos elever. Om computere bør være en fast del af undervisningen bliver stadigvæk diskuteret i Folketinget. Indtil videre er der ingen planer om at fjerne IT fra hverdagen på skolerne, for selvom der er ulemper, så opvejer fordelene det.

Elever skal lære at spotte falsk indhold på nettet
Brugen af digitale platforme er hverdagskost for 8. klasses-elever i Danmark. De har bare kke har lært nok om, hvordan de identificerer falske nyheder på nettet, og hvordan de vurderer hjemmesider. Ifølge Aarhus universitet gør det skoleeleverne meget sårbare i forhold til at blive snydt eller svindlet online. Forskere mener derfor, at skolerne skal have mere undervisning, hvor de lærer børn og unge om farerne på internettet.

Foto: Frederik Krogh Jørgensen

Hvad betyder ordet grænser for dig?

Line, 43 år
"For mig på betyder gænser, hvad man selv kan, min personlige grænse og at overholde andre personers grænser.,

Foto: Frederik Krogh Jørgensen

Hvad betyder ordet grænser for dig?

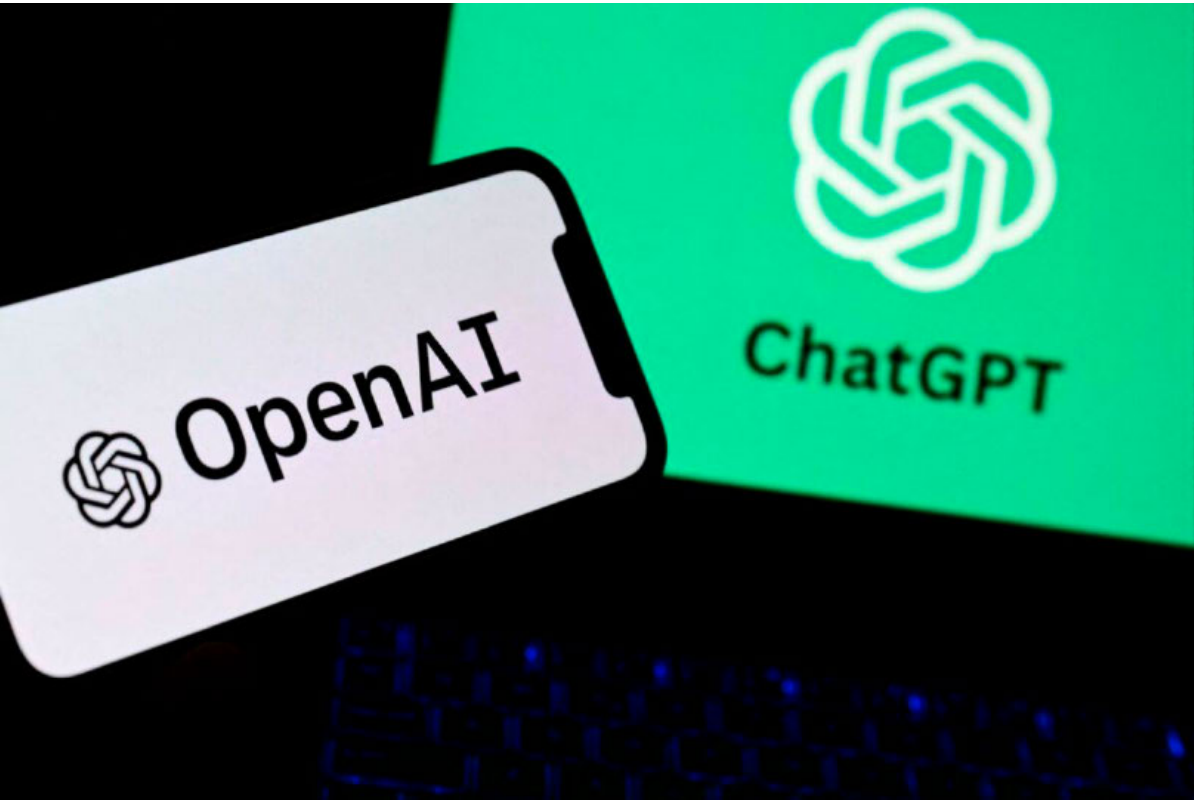
Suste, 51 år
"For mig betyder ordet grænser noget med sikkerhed, at passe på andre og sig selv og at undgå unødvendige begrænsninger.,

Foto: Frederik Krogh Jørgensen

Hvad betyder ordet grænser for dig?

Pernille, 51 år
"Det handler om at sætte personlige grænser, og at der er mange grænser, der bliver overskredet."

ChatGPT Foto: Ritzau/Scanpix

ChatGPT slayer i folkeskolerne

ChatGPT bør bruges mere i folkeskolerne.

AI I SKOLEN

TOBIAS LERVANG OG NANAK KOONER

Det er næsten 2 år siden, at multi-milliardæren Elon Musk og hans venner stiftede virksomheden bag ChatGPT, OpenAI, som blæste hele verden omkuld. Undersøgelser viser, at mere end 1. million danskere (ca. 21 procent) har prøvet ChatGPT. Det er ret vildt, at ChatGPT, bare alene i Danmark, er sådan en populær app.

Undervisningsministeren vil indføre AI i undervisningen

Børne- og undervisningsminister Matias Tesfaye har udtalt til DR Nyheder: "Vi skal ikke være bange for kloge maskiner, men vi skal være bange for dumme mennesker. Og der er opgaven, at vi skal lære, hvad maskinerne kan, og hvornår vi skal bruge dem, og hvornår vi ikke skal bruge dem." Tesfaye understregede i samme interview, at kunstig intelligens og ChatGPT ikke bliver forbudt i skolen.

Vi er meget enige med Børne- og undervisningsministeren. Især når han siger, at vi ikke skal være bange for, hvad de kloge maskiner kan gøre, men hellere hvad menneskerne vil bruge dem til. Vi mener, at folkeskoleelever i højere grad bør kunne bruge ChatGPT til at opsamle viden til opgaver, de skal skrive i skolen. Men eleverne skal vide,

hvor grænsen går. Elever må ikke bruge en bot til at skrive opgaven for sig og heller ikke til eksamener og prøver. Vi synes, til gengæld, sagtens at ChatGPT og AI kan blive brugt som et hjælpemiddel i timerne. Eleverne skal dog ikke bruge chatbotten til at hente al deres viden, de skal også selv undersøge ting på nettet og på hjemmesider.

"Vi skal ikke være bange for kloge maskiner, men vi skal være bange for dumme mennesker."

Den lettere løsning?

ChatGPT bliver brugt på mange forskellige måder, ikke bare fordi den er smart eller skriver superhurtigt, men også fordi den er pisselet at bruge. Du skriver bare et spørgsmål eller et emne til en historie ned i skrivefeltet, og så starter magien – så simpelt er det. AI'en er så high-tech, at den kan forstå, hvad du skriver, selv hvis du laver stavfejl, skriver uden tegnsætning, og endda hvis du mangler hele ord.

ChatGPT som faglig støtte

En del skoleelever bruger ChatGPT til at komme i gang eller få idéer til deres opgaver i skolen. De synes, at det kan være svært at begynde en opgave fra bunden uden hjælp.

Faktisk er det 14 % af unge i alderen 9-14 år, der bruger ChatGPT i deres dagligdag i skolen, blandt andet fordi AI'en er så god til at

forklare, oversætte, sætte komma og punktum, rette stavfejl og meget mere.

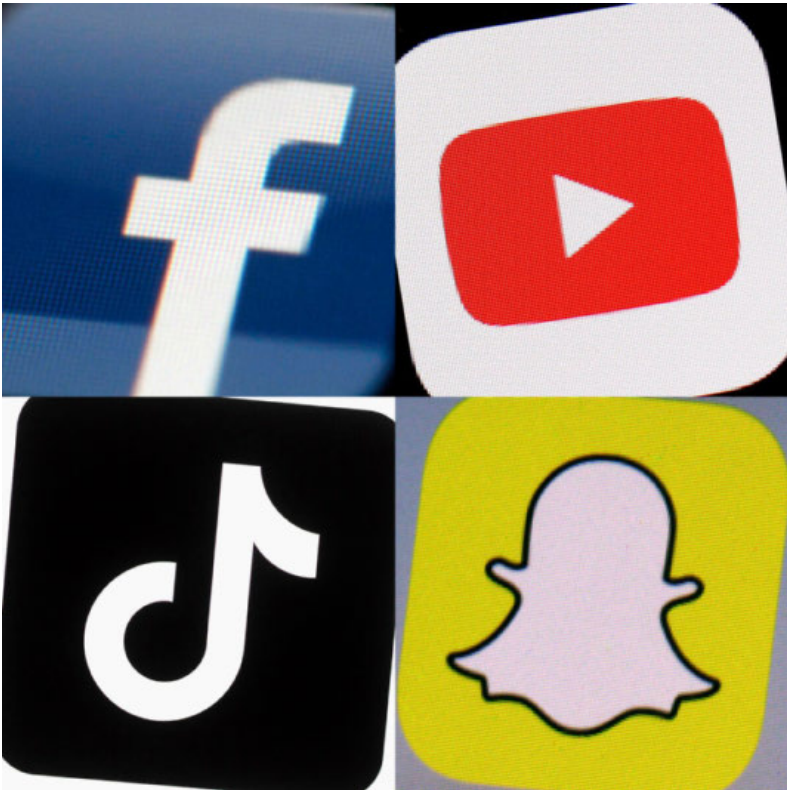
AI er kommet for at blive, og det er mega cool, at nogle mennesker kan finde ud af at skabe en kunstig intelligens, som vi kan bruge til alt muligt. Kun fantasien sætter grænser, så længe vi har fornuften med.

En elev på ChatGPT Foto: Muhanad Saifalla

INFO OM CHATGPT

ChatGPT ejes af OpenAI, som er stiftet af Elon Musk og Sam Altman. ChatGPT er en avanceret AI-chatbot. AI betyder kunstig intelligens og er en teknologi, som er med til at simulere menneskelig intelligens i computere. ChatGPT kan bruges af alle og kan svare på avancerede spørgsmål inden for nærmest alle slags emner.

Sociale medier Foto: Ritzau/Scanpix

Sociale mediers algoritmer lokker unge til sig

Sociale mediers algoritmer viser voldelige og seksuelle videoer og billeder på unges feed.

ALGORITMER

TOBIAS LERVANG OG NANAK KOONER

OM FOMO

En undersøgelse fra YouGov i 2023 viser, at 45% af danskere under 30 år har oplevet FOMO - "Fear of Missing Out". FOMO har en stor effekt på unges sociale relationer, udvikling og trivsel. Et typisk tegn på FOMO er, hvis man hele tiden tjekker sine sociale medier og får angst og uro, når man ser, hvad andre laver online.

Hvordan virker algoritmer?

Algoritmer på sociale medier fungerer ved at analysere brugerens handlinger som søgninger, likes, delinger, visningstid og kommentarer fra forskellige videoer, og derefter vise videoer som brugeren højst sandsynligt vil synes om. Selvom algoritmerne for det meste er korrekte, kan de stadig lave fejl, der kan gøre, at unge bliver udsat for grænseoverskridende, voldelige og seksuelle videoer, som nok ikke burde vises til den unge bruger. Selvom de elendige algoritmer er lovlige, burde der stadig være grænser for, hvad man må bruge

dem til. Jeg synes i hvert fald, at man skulle finde en anden løsning eller fikse algoritmerne, hvis de store firmaer som fx TikTok eller Instagram vil bruge den slags teknologi til deres app. Algoritmerne er bygget af nogle programmører, som har lavet dem, så de kan suge al den data, de kan få, ud af brugeren. Det fx være interesser, kontakter og søgninger.

Børn på de sociale medier alt for tidligt

Børns Vilkår har undersøgt børn og unges forhold til sociale medier - herunder videoindhold, influencere og AI chatbots. Deres rapport viser, at når børn fylder 10 år, har cirka halvdelen en profil på sociale medier, inden de fylder 13 år, som er den officielle aldersgrænse for mange af platformene. Rapporten viser også, at børn debutterer tidligere og tidligere på de sociale medier.

Hvordan undgår unge upassende indhold?

Unge - og forældre - der har brug for hjælp til at undgå snedige algoritmer, kan bruge Medierådet. De har øvelser, hvor de unge kan lære mere om, hvad algoritmer er, hvordan de bruger dem og forhindrer, at der kommer upassende videoer og billeder på deres feed.

Unge der er stressede i skolen. Foto: Muhanad Saifalla

Børn og unge har det svært med stres i skolen og på sociale medier

Virkelig mange unge i alderen 11-15 oplever følelsen af, at de skal være de bedste og have 12 i alle fag. Præstationspres er ikke sjældent i skolen, og procenten af folkeskoleelever der føler pres stiger også pga. sociale medier.

PRES I SKOLEN

OSCAR NIELSEN

Klokken er otte og skoleklokken har lige ringet. Matematiktimen er i gang, og der er test. Den følelse kender mange børn, og de fleste prøver deres bedste for at få højest karakter. Dette er ofte målet for de fleste børn, hvilket godt kan ende som et mere alvorligt problem. Undersøgelser fra Børns Vilkår viser, at hver anden pige og hver tredje dreng føler sig presset til grænsen af skolearbejde. Dette alene lyder meget harmløst, men det er noget dybere end bare pres. Alt for meget

pres kan også lede til forskellige konsekvenser. Ifølge Børns Vilkår føler 25% af børn, at de sjældent eller aldrig har lyst til at gå i skole. Grunden til presset, som børn oplever, handler mest om forventninger til karakterer og eksamenspres. Det er dog ikke det eneste, som plager folkeskoleeleverne. Cirka 62% af folkeskoleelever føler sig ikke accepteret af klassen og er bange for at sige noget forkert. Presset fører normalt til stress, mistrivsel og skolefravær, der er et stort problem.

Der er 12 ud af 13, der ringer ind, som pres og stres

I 2019 havde rådgiverne på Børnetelefonen registreret 2.167 samlede opkald fra børn om dårlig trivsel i klassen eller skolen. I 2023 er tallet dog faldet til 1.213 opkald, men "man kan se en stigning fra 2022 til 2023", fortæller de på Børnetelefonen. Mange børn ringer ind, fordi de føler sig pressede til grænsen, og det er en af de mest typiske opkald. "Hver dag der cirka 38 børn ind om

stres og pres, og i 2023 var der 12 ud af 13 børn, som også ringede ind omkring stress og pres". Det er et stort problem for de unges mentale helbred. Statistikker fra Børns Vilkår viser at drenge snakker mindre om og føler sig meget mindre pressede end piger.

Sociale medier og forventninger

Forventninger er en stor del af præstationspresset i både skolen og på sociale medier. Nogle af de mest typiske er, at drenge ikke skal være svage, ikke må græde og ikke må føle sig pressede. Også pigerne oplever forventninger som de sociale medier er med til at skabe, f.eks. at det er vigtigt at have en perfekt krop, ikke være overvægtig og ikke være grim. Det er svært for mange unge at overholde de sociale standarder, som er medieskabte, så de unge begynder at føle sig usikre på deres egen krop, hvilket også leder til mindre selvtillid. Selvom sociale medier kan virke harmløse, er det lidt dybere end mange forældre tænker, det er, mener Børns Vilkår. Mange af de sociale standarder på SoMe fører til online-mobning, hvilket i høj grad også skader elevernes selvtillid.

RÅD TIL FORÆLDRE

1. Snak om det, der presser dit barn.
 2. Få dit barn til at fokusere mere på indsatsen frem for resultaterne.
 3. Vær opmærksom på udsathed.
 4. Sluk mobilen eller slå notifikationer fra.
 5. Vis, at du interesserer dig for, hvad der er galt.
- Gode hjemmesider: BørnsVilkår.dk. Skolebørn.dk. Bupl.dk. Mentordanmark.dk. Sensitiv.dk.

Dørmænd i indre by. Foto: Isaac Spellerberg

Dørmænd i København går over grænsen

Nogle dørmænd har kun jobbet for at starte og deltage i slåskampe med uskyldige gæster. De kan lide at starte unødvendig ballade.

NATTELIV

ISAAC SPELLERBERG

Gothersgade er en af Danmarks mest besøgte barområder i København, så det er derfor ikke ualmindeligt, at der kommer ballade i de sene natte timer. Af den grund er der mange dørmænd på gadens forskellige barer og klubber, som sørger for at holde stedet sikkert.

Dørmænd misbruger deres magt

Det er dog ikke alle dørmænd, der er der af helt gode grunde. "Nogle dørmænd gør bare, som de vil. Hvis der er nogen, de ikke kan lide, kan de godt nægte dem indgang til barerne eller, værre, blive voldsomme. Det er ikke ualmindeligt, at dørmænd tager gæster steder hen, hvor overvågningen ikke dur for at smadre dem", siger en dørmænd på Gothersgade. Han vil gerne holde sit navn anonymt pga. sin egen sikkerhed.

De fleste gør et godt job

Det er dog kun få af dørmændene, der er voldsomme og uretfærdige. Størstedelen af dørmændene er venlige og retfærdige, og gør som de skal. Faktisk vil de fleste dørmænd undgå vold så meget så muligt. Jobbet er ofte også mere, end bare at smide fulde bargæster ud. "Det er meget mere end bare at stå foran døren på en bar. Man kan for eksempel stå ved koncerter, fine restauranter og generelt hjælpe til hos bartenderne", fortæller den anonyme dørmænd.

Oplever barske ting

Men i jobbet som dørmænd oplever man også tit voldsomme ting. "Min kollega blev slået i hovedet med en ølflaske uden nogen grund", slutter dørmænd fra Gothersgade.

Foto: Muhanad Saifalla

Flugt over grænser

Mere end 117,3 millioner mennesker er tvunget på flugt verden over, på grund af krig, terrorangreb, fattigdom og naturkatastrofer.

FLYGTNINGE

NANAK KOONER OG MUHANAD SAIFALLA

Krig tvinger folk på flugt

Lyden af bomber, skrigende familier og den tykke røg i luften var nogle af de mange forfærdelige ting, der skete tilbage i Golfkrigen. Under krigen flygtede cirka 1-2 millioner kurdere til enten Tyrkiet eller Iran. 25.000 mennesker mistede livet, og 75.000 mennesker blev sårede. Der var flygtninge, der flygtede med familier, men mange var også alene på deres flugt over grænserne. En af dem var 51-årige Ali Murad, som flygtede fra Irak. "Jeg var 5 eller 6 år, da jeg flygtede

alene fra Irak. Jeg flygtede til Østrig, hvor jeg boede i 15 år, og så tog jeg til Danmark", fortæller Ali Murad.

Jeg var 5 eller 6 år, da jeg flygtede alene fra Irak. Jeg flygtede til Østrig, hvor jeg boede i 15 år også tog jeg til Danmark

Håbet om asyl

47-årige Sara Anwar er også flygtning fra Irak. Hun fortæller om sin første gang i Danmark. "Jeg var i Københavns Lufthavn i 2-3 timer med mine børn, og jeg hørte nogen snakke arabisk, så jeg spurgte, om de kunne hjælpe mig med asyl." Ifølge Flygtningestyrelsen er asyl den beskyttelse, som et land giver til personer, der flygter fra forfølgelse i deres hjemland. Flygtninge søger asyl i et andet land for at undgå fare. Hvis de får asyl, kan de bo og få hjælp i det nye land. Som flygtning skal man søge om asyl ved at udfylde et

ansøgningsskema, og bagefter skal man til en samtale i Udlændingestyrelsen.

Den lovlige vej ind i Danmark

Ifølge Dansk Flygtningehjælp er den eneste lovlige måde at komme ind i Danmark, som flygtning, ved hjælp af FNs genbosætnings-system. Udlændinge- og Integrationsministeriet har fastsat, at Danmark skal modtage 200 kvote-flygtninge om året. "Da jeg kom til Danmark, fik jeg opholdstilladelse efter syv måneder, og det var jeg rigtig glad for, siger Sara Anwar.

FAKTA OM FLYGTNINGE

30 procent af flygtningene fra Mellemøsten er børn og unge under 18. 27,1 millioner flygtninge er flygtet til et andet land end Danmark. 429,300 flygtninge vendte hjem til deres eget land i 2021.

Tildækkede kvinder i Afghanistan. Foto: Quadratullah Razwan / Ritzau Scanpix

Taliban forbyder kvinder at tale offentligt i Afghanistan

Den politiske og fundamentalistiske bevægelse Taliban har lavet en ny lov, der forbyder kvinder at tale offentligt.

Shabnam Nasimi til Nyheder.tv2.dk.

USA slår Taliban ned

Taliban fik første gang magt i 1996, men blev væltet af amerikanerne i 2001. De blev væltet, fordi de beskyttede terrororganisationen al-Qaeda, som stod bag 9/11. USA fik væltede Taliban på 9 uger, og der blev oprettet internationale fredsbevarende styrker, så der var sikkerhed i Afghanistans hovedstad Kabul.

"Kvinder i Afghanistan bliver udslettet. Ingen stemme, intet ansigt, ingen eksistens"

Tilbage til magten

I 2020 blev der gjort en ende på den næsten 20 år lange krig. De amerikanske tropper begyndte tilbagetrækning, og Taliban fik langsomt kontrol igen. Den demokratiske valgte præsident Ashraf Ghani flygtede til Tadsjikistan, da Taliban kom tilbage.

Da Taliban kom til magten igen, sagde de, at de sigtede efter at genoprette fred og sikkerhed i Afghanistan, nu hvor de amerikanske tropper havde forladt landet.

Jeg har dog svært ved at se, at Afghanistan er blevet hverken mere fredelig eller sikker siden Taliban ankom – og da slet ikke i forhold til deres syn på kvinder og ligestilling.

I et land som Danmark hvor vi heldigvis er nået langt i forhold ligestilling, virker Talibans nye lov helt absurd.

At kvinder ikke må tale offentlig er chokerende nok i sig selv, men loven overskrider, efter min mening, også grænsen for retten til privatliv, da kvinderne heller ikke må synge eller læse i deres eget hjem. Det er desværre ikke første gang, vi har set det. Der var allerede mange ekstreme regler i Taliban i forvejen.

Ekstrem kvindeundertrykkelse

Nogle af de regler er, at kvinder ikke må kigge på mænd, og at de skal være helt dækkede til. De må kun rejse, hvis de er ledsaget af en mand, og de må heller ikke gå i skole.

Der er alvorlige konsekvenser, hvis kvinderne ikke gør, som der bliver sagt. "Kvinder i Afghanistan bliver udslettet. Ingen stemme, intet ansigt, ingen eksistens", udtaler den britiske socialaktivist

Trump Foto: Scanpix

Falske nyheder om USA-valget spreder sig, konsekvenser for demokrati og informationsdeling

USAs valgproces er blevet et populært emne for falske nyheder, som skaber forvirring blandt vælgere og udfordrer demokratiets fundament. Fra anklager om valgsvindel til manipulation af resultater, er mis- og desinformation spredt med lynets hast, især på sociale medier, og det har fået store konsekvenser for offentlighedens tillid til valgsystemet.

VALG I USA

KLUMME AF DEAR NAWKHAS

Falske nyheder om USA-valget bliver lavet og spredt af nogen, der ønsker at påvirke befolkningens opfattelse af politikere og valgresultater. De falske historier bruger billeder og tal, som aldrig har fundet sted i virkeligheden. En skræmmende udvikling, som vi måske

skal forberede os på, kan sprede sig før vi ved af det.

Falske historier om valgtallene
En af de falske nyheder, som der er flest der tror på, under valget var påstande om valgsvindel. Selvom undersøgelser har vist det modsatte, fortsætter konspirationsteorier med at blive sagt på internettet. Flere opslag sagde eksempelvis, at nogle stater brugte stemmemaskiner, der med vilje var bygget for at støtte en bestemt kandidat. Men efter undersøgelser, der blev ledet af både offentlige og private firmaer, er der ikke fundet beviser, for de påstande. Jeg synes, det er skræmmende, at de kan finde på at gøre sådan nogle ting, bare for at få en bestemt person ind i Det hvide hus.

Sociale mediers rolle
Sociale medier har forsøgt at formindske spredningen af falske nyheder, ved at indføre faktatjek på opslag, der indeholder falsk information. Men i et forsøg på at holde styr med mængden af falsk information er der også meget mere kritik af platformenes indgreb, hvor nogle mener, at det kan ligne censur. Samtidig viser undersøgelser, at disse tiltag har mange falske historier allerede, var blevet set af millioner af brugere, mig selv inkluderet, selv om jeg ikke selv troede på dem.

Hvordan påvirker det samfundet?

Falske nyheder om valget kan ryste tilliden til selve demokratiet. Når vælgere tvivler på, om deres stemmer bliver talt korrekt, stoler de ikke på systemet, hvilket kan føre til lavere valgdeltagelse og større politisk afstand i befolkningen, efter det som jeg selv har set, og hørt.

Hvad kan der gøres?
Med den voksende mængde af falske nyheder er der fokus på, at det er nødvendigt, at vi laver en fælles indsats mellem regeringer, tech-giganter og samfundet. I USA har de en idé om at lave nye medieuddannelser for at hjælpe med at blive bedre til at opdage og forstå tankegangen bag falske nyheder, og gøre befolkningen mere bevidst om manipulation, som mange tilsyneladende har mange problemer med at gøre og bliver derfor manipuleret af et korrupt senat. Vi skal også sørge for at vi ikke selv tror på alting vi ser, før vi selv er et land med hvad er essentielt et land ledet af

Stars and Stripes. Foto: Ritzau/Scanpix

De, som har stemt demokratisk, er nervøse for fremtiden

Flertallet i USA har valgt Trump, som deres næste præsident, men hvad betyder det, for alle dem der ikke stemte på ham?

VALG I USA

FREDERIK KROGH JØRGENSEN

Donald Trump har lige vundet valget i USA, over Kamala Harris, med 51,4% stemmere. Men hvad betyder det for de 49,6% af stemmere, der ikke stemte på Trump? Jo Ann og Steven Smith er født og bor i New Jersey. De stemte på Kamala Harris, og de mener at "Trump er en sindsyg mand".

Ægteparret er meget overraskede over, hvor mange der stemte på ham. "Vi kunne ikke tro på det, og vi følte os syge da vi så, at Trump vandt valget", fortæller Jo Ann. De er også bange for, hvad Trump har tænkt sig at gøre nu.

Trump er en sindsyg mand

Project 2025

Jo Ann og Steven Smith er bange for at Trump vil iværksætte Project 2025, som Trump mener, at han ikke har noget at gøre med, selvom

han har mange relationer til det, mener ægteparret. Project 2025, også kendt som 2025 Presidential Transition Project, er, ifølge BBC.com, lavet af The Heritage Foundation med tanken på at omforme den Amerikanske regering til at følge Republikanske og The Heritage Foundations ideologier og meninger.

Stemmerne i New Jersey

New Jersey er ikke en svingstat, hvilket betyder at flertallet plejer at stemme på de samme ved hvert valg. New Jersey gik også ved dette valg til Demokraterne. I New Jersey stemte 53,7%, af alle der stemte, ikke på Trump, og 94,5% af dem stemte på Kamala Harris. Flertallet i New Jersey fik ikke den præsident, de ønskede, og det vækker bekymring. "Vi ved ikke, hvad det er for en fremtid, vi ser ind i", slutter Steven Smith.

FAKTA OM TRUMP

1. Donald Trump var USAs 45 præsident og er nu den 47. 2. Han har været med i 59 film og serier. 3. Han skylder 1. milliard dollars i personlig gæld. 4. Da han var 13, blev han sendt til militærskole i 4-5 år. 5. Donald Trump er den rigeste præsident i hele USAs historie.

En dreng der ser skærm over sin sengetid Foto: Viggó Teitsson

Unge overskrider grænsen for skærmtid

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn og unge kun bruger 1-2 timer om dagen foran en skærm. Det er dog ikke nemt for de unge at overholde, viser undersøgelserne.

SUNDHED

VIGGÓ TEITSSON OG DEAR NAWKHAS

Max 1-2 timers skærmtid
Sundhedsstyrelsen anbefaler, at 5-17-årige kun bør bruge omkring to timer om dagen foran skærmen i deres fritid. Det kan være svært for mange unge, som har online-venskaber via computerspil og på de sociale medier. William fra syvende klasse på Tjørnegårdsskolen fortæller, at han ser cirka seks timer og fireogfyre minutter skærm om dagen uden for skoletiden. "Det har betydning for min søvn, fordi jeg tit bruger den sent om

aftenen", siger han. Det gør det svært for William og andre børn at holde deres daglige skærmforbrug under de to timer, som bliver anbefalet.

Konsekvenser ved for meget skærmb brug
Ifølge en undersøgelse fra Via University College er for meget skærmtid for unge et stort problem, fordi det både kan føre til helbreds-, sprogstilegnelses- og søvnproblemer. Det kan også have betydning for børns udvikling og trivsel. Det er især et stort problem i skolen, fordi for meget tid foran skærmen kan have negative konsekvenser for de unges koncentrationsevne. Det kan være et problem, da der er mange fag, hvor eleverne helst skal kunne være fokuserede, hvilket kan være svært for nogle elever der ikke kan tænke på andet end at komme hjem og spille sine computerspil. Fordi børn og unge er mere online end nogensinde før, er der flere som bliver udsat online mobning, som kan være meget dårligt for barnets selvtilid, selvsikkerhed og selvværd, ifølge Digitalmobning.dk

Familiesamtaler
Selvom der er en masse negative konsekvenser ved for meget skærmb brug, og de unge selv godt kan mærke konsekvenserne, er det meget svært at ændre på de dårlige vaner. Det skyldes blandt andet, at mange forældre ofte er lige så meget på skærm som deres børn. Derfor anbefaler Børns Vilkår, at de samme regler bør gælde for alle i familien, og at børnene skal være med til at træffe beslutningerne i familien angående skærmtiderne.

GODE RÅD

Forældre bør snakke med deres børn om skærmtiden og finde en god løsning for alle - også børnene. Forældre bør prioritere tid sammen med deres børn uden for skærmen, ligesom fælles aktiviteter. Børns vilkår anbefaler, at man slukker alle skærme en time før sengetid.

Tyler, The Creator Foto: Scanpix

Nyt album fra top rapperen Tyler, the Creator

Det nye album ved navn Chromakopia udkom den 28. oktober 2024 og er lavet af Tyler, The Creator. Rapperen er kendt for sin evne til at skabe nye abstrakte og unikke lyde. På hans nye album kan man både opleve paranoide vibes, men også et lille hint af den klassiske Tyler, The Creator-produktion. Albummet handler om en hovedperson ved navn "T", som er så populær og paranoid, at han ikke engang kan forlade sit eget hus uden at blive overfaldet af fans og journalister.

MUSIK

WILLIAM PEARS

Chromakopia af Tyler The Creator
Musik
♥♥♥♥♥♥♥♥

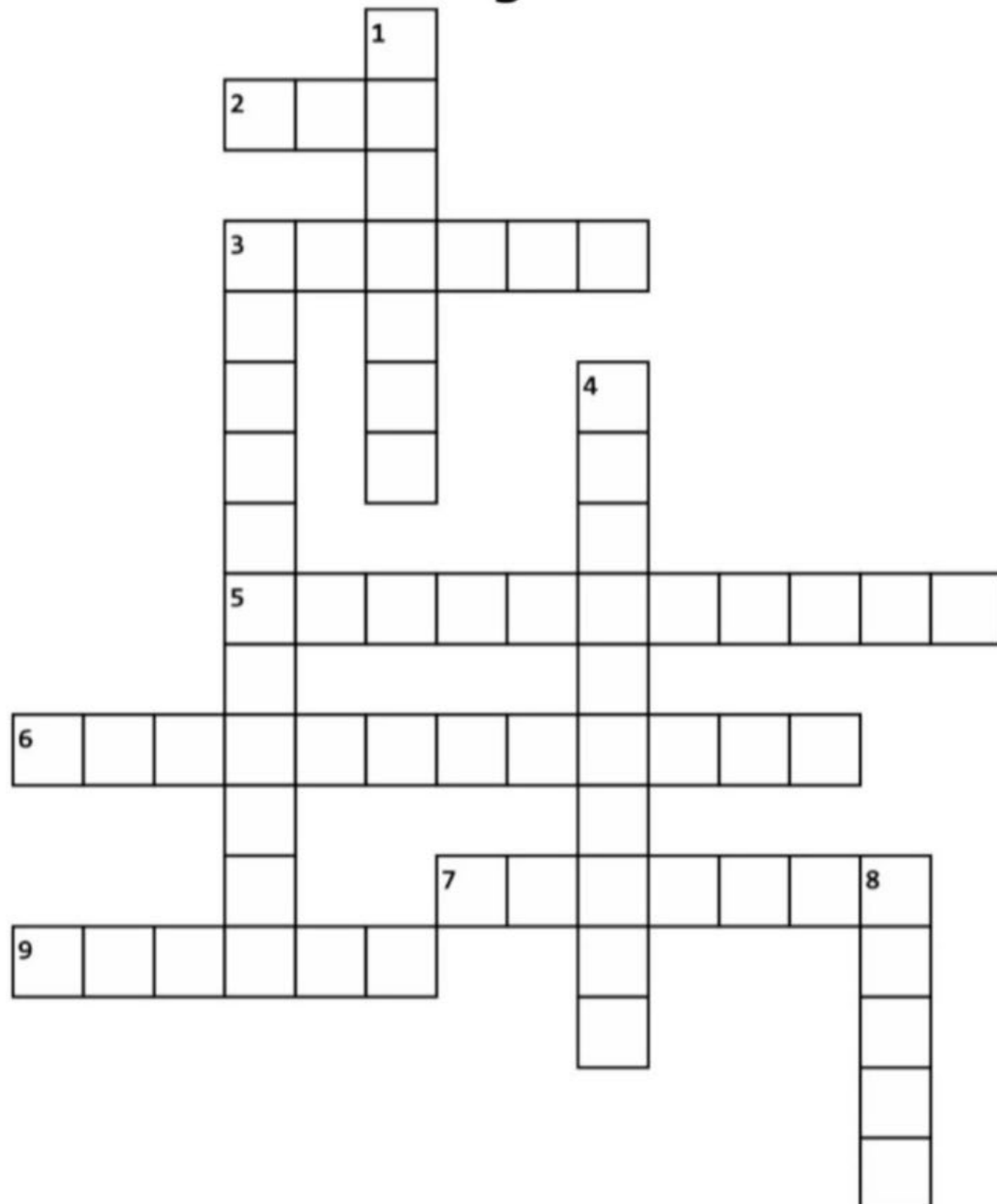
Dette fører os til den første sang, St. Chroma. St. Chroma er en fantastisk intro, hvor Tylers mor introducerer os med linjen: "You are the light, it's not on you, it's in you," efterfulgt af, at Tyler hvisker. Senere i sangen optræder Daniel Caesar, som synger: "Can you feel the light inside? Can you feel the fire?". Den næste sang, Rah Tah Tah, er vild og kaotisk, hvilket minder om den gamle Tyler, The Creator-stil. Den har en kontrolleret uro vibe. Derefter følger Noid, Tyler udgav. Den handler primært om hvor paranoid han er, og hvor trættende det kan være at være så berømt.

Darling I er navnet på den næste sang, og for mig er det den bedste på albummet, fordi den skaber en helt euforisk følelse. Sang har Teezo Touchdown på et af versene. Den næste er lidt anderledes end de andre for den handler nemlig om hvordan han får et barn med vores anden hovedperson "Jane". Navnet på denne sang er Hey Jane. Nu kommer vi til Judge Judy. Og det er den sang hvor at vi finder ud af at "T" mødte en ved navn Judy. Vi ved ikke om Judy og Jane er den samme person, men T er i vært fald forelsket i dem begge. Den næste sang hedder Sticky og har mange eksperimentale elementer i sig som fks. trommer, trompeter og et kor. Der efter så kommer Take your mask off, Tomorrow og Thought I Was Dead som alle bygger videre på historien om "T" og hans kæresten. Like Him og Balloon handler om de følelsesmæssige op- og nedture, som T oplever. Like Him udforsker ønsket om accept og kampen med selvværd, mens Balloon beskriver en følelse af at være fanget i sine egne tanker, der svæver væk fra virkeligheden. Begge af disse sang har to up and coming artister ved navn Lola Young og Doechi. Den sidste sang hedder I Hope You Find Your Way Home sangen handler om at han nu er klar til at leve et liv uden Jane og Judy. Mange ældre mennesker bryder sig ikke om denne slags album, fordi de ofte indeholder frække ord og bandeord. De foretrækker musik med mere traditionelle og respektfulde tekster, mens de yngre generationer ofte er mere åbne over for det provokerende sprog, som moderne kunstnere ofte bruger. Tyler the creator laver endnu et hit album som tager dig igennem forskellige følelser og tankegange, det er en meget unik type musik som ikke alle forstår eller kan lide. Tyler skriver meget om hvad han føler det giver derfor musikken en meget rigtig følelse

Mor, du er pinlig Foto: Muhanad Saifalla

Kryds og Tværs

Lodret

1. Terrororganisationen der har forbudt kvinder at tale offentligt (side 5)
3. Navnet på Tyler, the Creators nye album (side 7)
4. Avisens navn (side 1)
8. Efternavnet på den nye præsident af USA (side 6)

Vandret

2. Landet hvor der lige har været valg (side 6)
3. Sidste ord i tegneserien på side 8 (side 8)
5. Landet hvor det er blevet forbudt for kvinder at tale offentligt (side 5)
6. Partiet der har flest stemmere i New Jersey (side 6)
7. Navnet på det AI program som elever har brugt i skolen (side 3)
9. Fornavnet på den nye præsident af USA (side 6)

Kryds og Tværs Foto: Frederik Krogh Jørgensen og Isaac Spellerberg